

AUTOGESTIÓ - AUTOEXPLOTACIÓ

Laia Alfonso Garcia

Universitat de Barcelona
Belles Arts · 3r B2
Crítica de la representació
Martí Peran
2019-2020

ÍNDEX

● STATEMENT -----	2
● METODOLOGÍA I PROCÉS -----	2
○ SEMPRE VAIG TARD -----	4
● FITXA TÈCNICA -----	5
● EL SUBJECTE CONTEMPORANI I LA FATIGA -----	6
○ UN CLAR EXEMPLE -----	6
○ BIOPOLÍTICA -----	6
○ AUTOGOVERN DE VIDA -----	7
○ ECONOMIA DEL DESIG -----	8
○ LLIBERTAT OPRESIVA -----	9
○ SUBJECTE SENSE SUBJECCIÓ -----	10
○ TEMPORALITATS -----	11
○ CULTURA DEL PROJECTE -----	11
○ LA FATIGA -----	12

STATEMENT

Plantejant-me quin projecte era l'adequat per a treballar en aquest assaig, no aconseguia escollir-ne un de concret ja que, encara que tingui molta producció d'on escollir, cap d'elles em semblava suficient.

Normalment sóc bastant orgullosa del meu propi treball i visc per ell, però a l'haver de fixar-m'hi per treballar-ne un de concret me n'he adonat que potser aquesta no és la meva realitat, sinó que el meu orgull es basa en el treball, l'esforç, el procés i les ganes que hi poso, més que en el resultat final i/o les obres en si.

Crec que tot el treball que realitzo no consisteix en crear obres que valguin la pena o que comuniquin allò que jo vull expressar, sinó que formen part d'un camí per a crear el meu propi jo, i aconseguir allò que vull ser.

Per tant vaig concloure que el meu major projecte no són les peces que faig sinó que ho sóc jo mateixa. La meua pròpia identitat, la meua pròpia vida, les coses que faig i les meves aspiracions són el meu major projecte, el qual guia el meu dia a dia.

METODOLOGIA I PROCÉS

És difícil concretar una metodologia de treball quan es tracta del teu dia a dia; però sempre hi ha certs elements que es repeteixen en el procés creatiu, una espècie de bucle que és present en cada un dels treballs realitzats:

- Mínima idea present
- Emoció per aquesta idea emergent
- Bola d'excitació sobre el projecte vinent
- Capficació en el tema i energia focalitzada en la seva creació
- Conclusió ràpida d'aquesta creació
- Publicació de la peça
- Entusiasme per la resposta
- Felicitat efimera pel treball realitzat
- Tornada a la normalitat
- Oblit de la peça en si
- Desinterès per la obra o recuperació com a nexa per a una altra (igualmente segueix perdent la importància que tenia)

i així cada vegada que enceto un nou projecte.

Per tant, el meu projecte acabaria sent un cúmul d'experiències sobre obres que en una etapa final perden interès i que doncs es transformaria en un dir "*tinc molta producció, treball molt, mira que bé que m'esforço*" però no concluria en cap projecte de valor, més que el trajecte en si.

SEMPRE VAIG TARD.

Aquest és el pensament que recorre el meu cap cada dos per tres. La necessitat d'estar en el moment adequat al lloc adequat, la sensació de fer tard a la vida.

“Podria haver començat abans” em repeteixo.

Amb el temps que porto viva podria haver fet moltes més coses de les que he fet; si portés més temps fent certes coses, les meves habilitats serien molt millors, jo seria millor.

Jo seria millor?

El meu procés de vida doncs, es basa en la necessitat d'autogestionar el meu propi temps de manera que el pugui aprofitar al màxim per a la producció d'obra i d'experiències. En gestionar com poder agafar un temps que sembla que se m'acaba per minuts, per segons, per mil·lèsimes, per a aconseguir acumular el màxim d'imatges de la meva pròpia vida que poder presentar i dir: *“mira tot el que he fet, que bé he aprofitat el moment”*.

Sembla que quantes més coses tingui, quantes més coses hagi aconseguit, quantes més coses hagi fet al meu dia a dia, la meva vida serà més vàlida.

Però vàlida per a qui? Vàlida per a què? i per a quin moment?

Si miro el plantejament que tinc de futur, veig que tinc uns objectius que vull aconseguir i que, per tant, em portarien a la construcció del propi jo que vull ser; però mirant enrere, veig que també tenia uns objectius que, un cop assolits, així com passa amb les meves obres, són oblidats o han perdut interès.

Lavors el plantejament seria si realment aquests objectius em porten a la construcció del que vull ser o simplement és, un altre cop, un cúmul d'objectius els quals busco assolir per seguir col·leccionant experiències que em produeixen un plaer efímer.

Quin és el meu objectiu real? Quin és el meu projecte de vida?

Col·leccionar experiències o arribar a un objectiu concret?

Sigui quina sigui la resposta, el meu dia a dia actual és el constant pensament de que el que faig no és suficient, de que podria fer més i més i més; visc en una constant autoexplotació que no vol descansar. No vol descansar? o no em deixa descansar?

M'autopresiono per seguir endavant i seguir pensant en nous projectes als quals m'hi capfico fins que els aconseguixo, sense pensar en si realment tot això que intento fer m'ajuda a arribar a un objectiu final.

Simplement fer i fer i fer, per ser més jo, per ser més vàlida.

Encara que sempre podria haver fet més.

Encara que sempre vaig tard.

Fotografies realitzades per Alejandra Diaz Cano

Laia Alfonso Garcia
1999 - Actualitat
Artista multidisciplinar
Cúmulo d'experiències
164 x 60 x 30 cm

EL SUBJECTE CONTEMPORANI I LA FATIGA

UN CLAR EXEMPLE

Veient tota la descripció del meu “projecte”, de mi mateixa, podem comprovar que sóc un clar exemple del subjecte contemporani.

Aquell subjecte que basa la seva vida en l'autoconstrucció, amb la imposició d'un “hem de ser”, d'un “he d'arribar a allò que vull ser”.

Aquell subjecte narcisista que busca estimar-se més aconseguint tot allò que creu que vol forçant-se a focalitzar-s'hi sense veure més enllà.

Aquell subjecte que viu en una falsa llibertat de poder caminar pel seu propi trajecte.

BIOPOLÍTICA

Partim de l'era pre-moderna, on es governava la vida a través del càstig i la amenaça; govern que ajudava a construir un col·lectiu on hi havia uns objectius clars que assolir, on cadascú tenia un rol identificat el qual havia d'aconseguir i viure en ell sense pensar molt més enllà, fent el millor possible dins dels paràmetres establerts. Es tractava d'un tipus de vida governat pel que semblava un mecanisme sense llibertat, estricte i pautat.

Per tant, comparant aquest govern anterior, amb el que passa a ser el projecte modern, en un primer moment diríem directament que aquests paràmetres s'alliberen i l'individu passa a ser lliure d'adoptar aquell rol que desitgi més, aquell amb el que s'identifiqui més o fins i tot crear-se'n un de propi.

L'alliberació de l'individu que apareix en el projecte modern, no és una alliberació real, sinó que segueix sent producte d'un control, d'un govern, però aquesta vegada es tracta d'un govern psicològic que determina com hem de ser. Ja no és un govern que posa unes pautes clares del rol que has d'exercir i l'imposa a través del control directe, sinó que ho fa de manera psicològica, “suggerint” com hauria de ser el nostre propi jo per a poder arribar a alguna cosa en la societat, per a aconseguir la felicitat, per ser més vàlids en la vida.

Sembla que amb aquest nou model de biopolítica som lliures de ser qui volem ser i construir la nostra pròpia identitat; De fet, d'això es tracta, avui la plusvàlua es concentra en l'autoproducció d'identitat; però aquesta construcció segueix tenint uns paràmetres que guien com hem de ser, com ja he dit, no ho fa de manera directa, però ho fa a través d'una política que imposa la producció com a element fonamental dels nostres objectius.

La vida es transforma en un objecte administrable, administrable en quan a gestió de tu mateix com a objecte productiu. Creus que tens uns objectius propis als quals vols arribar per aconseguir el propi plaer i plenitud de la teva vida, però realment es tracta d'uns objectius que ja han sigut establerts com a model ideal de ser, per tal d'aconseguir individus que produeixen i segueixen la roda del consumisme.

El model ideal es basa en la màxima producció possible dins d'una gestió de la que no se'n fan càrrec, cosa que comporta l'autoconstrucció, l'autoproducció i l'autogovern, però sempre seguint aquest ideal excessiu de producció.

Personalment m'ubico en un context on ha liderat la llibertat, sempre m'han deixat fer el que he volgut i m'he marcat el meus propis objectius; però realment tots aquests objectius han sigut marcats pel context en el que he crescut:

Vivint en una societat capitalista i consumista, on el meu creixement va ser rodejat per una crisi econòmica que impulsava a l'esforç i a la producció per a poder sortir endavant i en sortir-se'n.

Rodejada d'un entorn que m'ha inculcat els valors del treball i l'esforç, sobretot de la dona treballadora.

Per tant, per molt que hagi tingut la llibertat d'escollir per on he volgut tirar, he tingut la necessitat d'escollir, de plantejar quina vida vull tenir i quins objectius vull assolir, i sempre influenciats per l'entorn en el que he crescut, el qual m'impulsa a la sobreproducció per a poder aconseguir certa estabilitat i/o felicitat vital.

Doncs, si el meu projecte tracta de construir el meu propi jo, si sempre estaré influenciada per certes condicions, relament és un projecte que pugui assolir? Em pregunto.

AUTOGOVERN DE VIDA

Aquesta nova política que "et deixa ser qui tu vulguis", exigeix un autogovern de vida, el qual comporta que no hi hagi uns límits preestablerts, ja que aquests límits, igual que els objectius, els recorreguts i els orígens, te'ls gestiones tu mateix.

La falta de límits en el propi govern del creixement personal encamina a l'individu a exercir pressió, una pressió que no exerciries en una altra persona, ja que el propi individu no sol tenir la mateixa empatia i compassió que potser té envers les altres persones.

L'individu intenta, de manera conscient o no, arribar al màxim del seu potencial davant el model preestablert, un model que, com hem vist, es basa en la màxima producció i que, per tant, porta a l'individu a autoexplotar-se per tal d'aconseguir-ho. Un mateix s'exigeix molt més, sobretot si es tracta de construir-se, intentarà arribar al màxim de si mateix fins al desgast, i una vegada hi arribi, segurament segueixi endavant i no es permeti descansar fins a estar realment exhaust.

Tot aquest procés acaba en el clímax de la desregularització; és pràcticament impossible una autogestió on siguis conscient tant del teu potencial com dels teus límits per tal de saber parar quan toca i tot i això aconseguir arribar on vols sense ser massa ambiciós.

L'ansietat s'apodera del dia a dia i amb aquesta la hiperactivitat, ja que tota l'estona penses en com podries estar aprofitant més el temps i en totes aquelles coses que et queden per fer mentre en fas moltes d'altres; et vaig exigint més, em vaig exigint més, però mai és suficient.

Sempre podria haver fet més.

Sempre vaig tard

En pensar que he d'arribar al màxim de les meves possibilitats, no em paro a pensar gaire les coses que faig i/o perquè les faig, simplement creo i produeixo a través del bucle que es repeteix en cada un dels projectes, cada un de la gran quantitat que tinc encetats, als quals no he pogut dir que no per no perdre la oportunitat, perquè no se'm passi el moment, per no tornar a anar tard.

ECONOMIA DEL DESIG

A través del desig es pot fer una observació d'autoconeixement i recerca de correspondència amb un mateix, amb la qual es constitueix la subjectivitat i la relació amb els individus. Aquestes relacions que s'estableixen amb els diferents subjectes i espais en la societat, no tenen altra finalitat que crear una unitat per tal de construir-nos a nosaltres mateixos en l'acció cultural.

El desig, per tant, ens construeix com a individus i ens crea una identitat que guia el nostre dia a dia; és aquell a partir del qual es constitueixen els nostres objectius vitals i que, per tant ens identificaria quin camí seguir.

El desig és una part essencial del nostre trajecte com a persones vives i, en conseqüència, és un fet molt important que la societat també té en compte a l'hora de crear una política envers l'individu. Allò que desitgem no deixa de ser una construcció social que ens ha sigut imposada, un seguit de suggerències comercials que ens guien cap al "*camí de la felicitat*" un camí al qual se suposa que hi arribarem si seguim el model establert.

És a dir, si el desig ens identifica com a persones, i també és un element manipulat per aconseguir fer-nos individus productors i consumidors, puc fer-ho servir per a l'autoconstrucció del meu propi jo? O he perdut una altra eina amb la qual treballar en el meu projecte de vida?

Em segueixo preguntant si seguir amb aquest projecte és possible.

Allò que desitjo defineix els meus gustos i a mi mateixa, però em trobo en una cultura on tot allò que t'agrada has de treballar-ho per a que sigui rentable, és a dir per poder treure'n algun benefici. Per a aconseguir això has de autoexplotar-te (tonerm a ser-hi) i capficar-t'hi fins que aconsegueixes el teu màxim rendiment en l'àmbit que desitges.

Hem perdut la cultura dels hobbies, on certes coses que desitjàvem les feiem pel propi plaer de fer-les i no perquè aquestes em proporcionin alguna cosa a canvi. Acabem, convertint els nostres desitjos, els nostres plaers, en un estil de vida; idea que en un principi podria semblar ideal, "*res millor que treballar del que t'agrada*", però realment és així? realment és tan fantàstic com ho pinten? o la realitat és que acabem explotant allò que fèiem amb il·lusió fins a l'extrem del desgast, fins a no poder més, fins a avorrir-ho? i per a aconseguir que? ser millors? ser millors en què?

LLIBERTAT OPRESIVA

Se suposa que amb el nou projecte biopolític modern, s'aconsegueix l'emancipació de la norma i per tant l'alliberació de l'individu, però aquesta és una llibertat falsa que ens segueix arrelant a uns mètodes i paràmetres que segueixen existint a la nostra societat. Per a poder aconseguir algun tipus de llibertat, no hauriem d'emancipar-nos de la norma, ja que se'n crearà una de nova, no ens és possible existir sense un tipus de límit o esquemes o rutines que ens guiïn per on anar; per a aconseguir algun tipus de llibertat ens hauriem d'emancipar de la pròpia vida en si.

Amb la introducció d'aquest projecte modern, es crea una nova norma, una nova modalitat de treball basat en l'autogestió, l'autotreball que pretén ser permissiu i deixar-te fer fins allà on creguis necessari; però amb la consigna del capital que és present en la societat que rodeja aquest individu, aquesta permissió no és possible, ja que, tornant als problemes de l'autogovern de vida, les premises que t'imposa la societat en si, es basen en l'autoproducció excessiva. Una autoproducció en gerundi, la qual mai podrà ser assolida, ja que una vegada arribis a un objectiu, aquest no serà suficient, necessitaràs més i tornaràs a començar amb un altre objectiu, i així, en bucle; una autoproducció que mai arriba a port.

Presenta la producció com a felicitat i, per tant, sorgeix la obligació a l'individu a obtenir aquesta felicitat.

Obliga a ser feliç.

Fomenta la cultura de l'individualisme a través de la comparació amb els altres, ja que per saber si la teva producció és suficient has de tenir un medidor que t'indiqui fins on has d'arribar; aquest indicador és la referència en l'èxit aliè.

Fomenta el narcicisme de l'individu, (molt ben exemplificat en aquest treball sobre mi mateixa), aquell que ha de defensar's davant l'adversari, també conegut com a qualsevol individu extern a ell, per a demostrar que la seva producció és major i que, per tant, la seva vàlua és superior.

La felicitat, aquella on tothom hi vol arribar perquè així és marcat que ha de ser, es converteix en un fet numèric de superioritat envers l'altre, cosa que proporciona una necessitat de seguir produint sense parar, sense deixar-te descansar, per millorar-te com a persona, sempre relacionant i comparant el teu propi treball amb els demés, cap a un futur que realment no saps ni si podras arribar ni tens massa clar a què es refereix.

La premisa doncs és: no deixis de posar-te en marxa, segueix produïnt.
Sinó no arribaràs allà on tu vols i no aconseguiràs la tan preciada felicitat.

Però on és allà on tu vols?

Tinc la llibertat de fer el que més m'agrada però, alhora, tinc la necessitat de ser feliç, la necessitat de seguir produint per aconseguir que la meua vida hagi valgut la pena, que hagi tingut més que les altres persones, que hagi viscut més.

I per això, segueixo acumulant experiències efímeres, sense valor, banals; que em fan sentir que segueixo endavant, que asoleixo petites victòries, per arribar a una meta final.

Estic segura que m'hi porten?

No sé si el meu projecte es pot dur a terme.

No sé si tinc cap camí que m'hi porti.

SUBJECTE SENSE SUBJECCIÓ

No trobo cap camí al que adherir-me i seguir. No trobo cap subjecció a la que agafar-me.

Tinc la llibertat per anar on em plagui, tinc la flexibilitat d'adaptar-me allà on necessiti per seguir el meu recorregut, per poder experimentar allò que em ve de gust.

Però si no estic atès a cap direcció, no em dirigeixo a un punt en concret.

Si no saps exactament on vas, no importa el camí que escullis, qualsevol t'hi portarà.

I és així com tenim aquest poder d'adaptació, no tenim res clar del tot, el subjecte no està subjecte a res i, per tant, mentre pugui seguir col·leccionant experiències, petites victòries, qualsevol lloc serà vàlid, qualsevol camí serà possible per seguir endavant, sempre i quan tiris endavant, sempre endavant.

L'individu es troba en un parè on no està subjecte a res, creu que té uns objectius, però són uns objectius indefinits als quals no sap si hi podrà arribar, ja que quan hi arribi no tindran la importància que tenien i se'n crearan uns de nous, per tant, no n'està subjecte, no s'arrela a aquestes metes ni experiències. No està tampoc subjecte a un col·lectiu al qual seguir, es troba en un espai individualista on s'ha d'autogestinar per anar on se suposa que ha d'anar, que es: *"qui sap" "tu sabràs que fas"*.

Es troba, doncs, en un espai flotant on no pot agafar-se a res que li indiqui cap a on tirar, la única premisa que té és seguir endavant, seguir produint.

Però, seguir endavant cap a on?

Quins subjectes vull produir si no hi ha subjecció?

Em trobo en un projecte on el seu únic procés és seguir produint amb l'entusiasme, la captivació i el desinterès final que comporta cada bucle de cada experiència nova.

Se suposava que aquest cúmul d'experiències em portaven a una meta final, a aconseguir ser qui vull ser, però ja no n'estic tant segura.

Què vull aconseguir?
Qui vull arribar a ser?
Realment, puc aconseguir-ho?

Amb el temps que tinc, arribaré a assolir algun tipus de meta, si es que existeix?
O, com sempre,
Vaig tard.

TEMPORALITATS

Les temporalitats es tornen dilatades, és un temps sense durabilitat, un temps en el que vas flotant i passejant sense pretensió d'arribar a un lloc perquè no hi estàs lligat a cap, un temps que passa sense pressa, però que saps que s'acaba. S'acaba, en algun moment s'acaba, no saps quan, en algun moment, pròxim, l'he d'aprofitar, he d'aprofitar cada segon, no puc deixar enrere cap moment, no puc perdre'l necessito posar-li valor a cada tic, a cada tac que em marca el rellotge.

Sempre vaig tard.

En aquest punt ja no veig futur, no veig que pugui arribar a la meva meta, però qui sap, he d'aprofitar cada moment perquè, i si resulta que si hi puc arribar i com no ho he aprofitat finalment no ho puc fer? Segur que podria haver fet més per a aconseguir-ho. Podria haver començat abans amb tot això i hauria tingut més temps per fer tot el que necessito per arribar aquí.

Tot el que faig em serveix per a arribar a algun lloc?

Les temporalitats es tornen puntillistes, és un temps limitat, un temps que he d'aprofitar i viure'l dia a dia, minut a minut, segon a segon, col·leccionant experiències i moments i sensacions; no sé si això em portarà enlloc, però sento la necessitat de produir, per ser feliç. I segueixo i segueixo i faig i faig. I segueixo fent.

CULTURA DEL PROJECTE

El temps ha canviat, ja no hi ha un projecte de vida, ja no tinc un projecte de vida, la vida es basa en la suma de projectes, en anar assolint petites victòries que t'instal·len una experiència a la llista de records, experiències que t'aporten plaer, uns plaers efímers i banals que no et porten enlloc, però que et fan seguir.

No hi ha una continuïtat en el teu camí segueixes endavant però no saps ben bé cap a on, no veus un futur però saps que has de seguir per aconseguir allò que sempre t'han dit, la felicitat.

Necessites aconseguir la felicitat, i per a això fas tot el possible, tot el que tens a les mans i més, t'esgotas i segueixes, i et tornes a esgotar.

La cultura de crear projectes per crear, per fer alguna cosa mentre estiguem aquí, perquè no hi ha un punt de partida ni un procés ni un punt on arribar. No hi ha un objectiu final possible que puguis assolir per aconseguir la felicitat.

L'únic punt final de la vida és la mort.

Una mort que aconseguim tots en algun moment, fagis el que hagis fet, hagis aprofitat o no el moment.

I llavors, si l'únic punt al qual pots arribar hi pots arribar de qualsevol manera, com és que tenim la necessitat de fer per arribar a algun lloc?

Mentre estiguem vius produïm moments, experiències i metes a les quals arribes per passar-ne a una altra, sense un recorregut ni un rol clar el qual seguir. Només tenint la teva autogestió i aquesta necessitat imposada de buscar una felicitat inassolible, l'únic recurs que ens queda per poder medir la pròpia vida, per poder medir si et val la pena o no, si l'has de seguir endavant o no, és a partir de la comparació amb els altres en relació al cúmul de produccions que recopilem al llarg d'aquest trajecte.

Com l'individu s'ha tornat un ésser individualista i narcisista, té la necessitat de tenir la superioritat i semblar que està més a prop d'aconseguir el pas a la felicitat, encara que això no sigui possible. Per tant, s'autogestiona a través de l'autoexplotació, desgastant-se fins al punt de la fatiga.

Punt on haurà de decidir si hi romàn.

LA FATIGA

La fatiga és la reivindicació esgotada del cos individual que reclama el dret al descans social, al descans d'una societat que l'impulsa a seguir produint per arribar a un punt al qual no hi podrà arribar.

Seguir inútilment un camí que no porta enlloc.

Competir forçosament per aconseguir un premi que no tindrà a les mans.

Cansar-se, esgotar-se, per a res, per a seguir acumulant.

En aquest punt és on l'individu contemporani, on em podria trobar jo mateixa, es planteja si tot aquest desgast val la pena, si l'autoexplotació, si l'ansietat, si l'hiperactivitat serveix d'alguna cosa més que simplement per seguir acumulant i seguir una norma social indirectament imposada per a aconseguir individus productius que no pensem més enllà del fet propi de produir.

Em plantejo si seguir amb aquest projecte em portarà a algun lloc, o si hauria de romandre en el cansament que m'ha comportat aquest sobreesforç imposat per mi mateixa.

Si romandre en aquesta fatiga en la que em trobo fins al final d'aquest recorregut.

Llavors així, ja no aniria tard.